

POVĚTRONĚ

Královéhradecký astronomický časopis

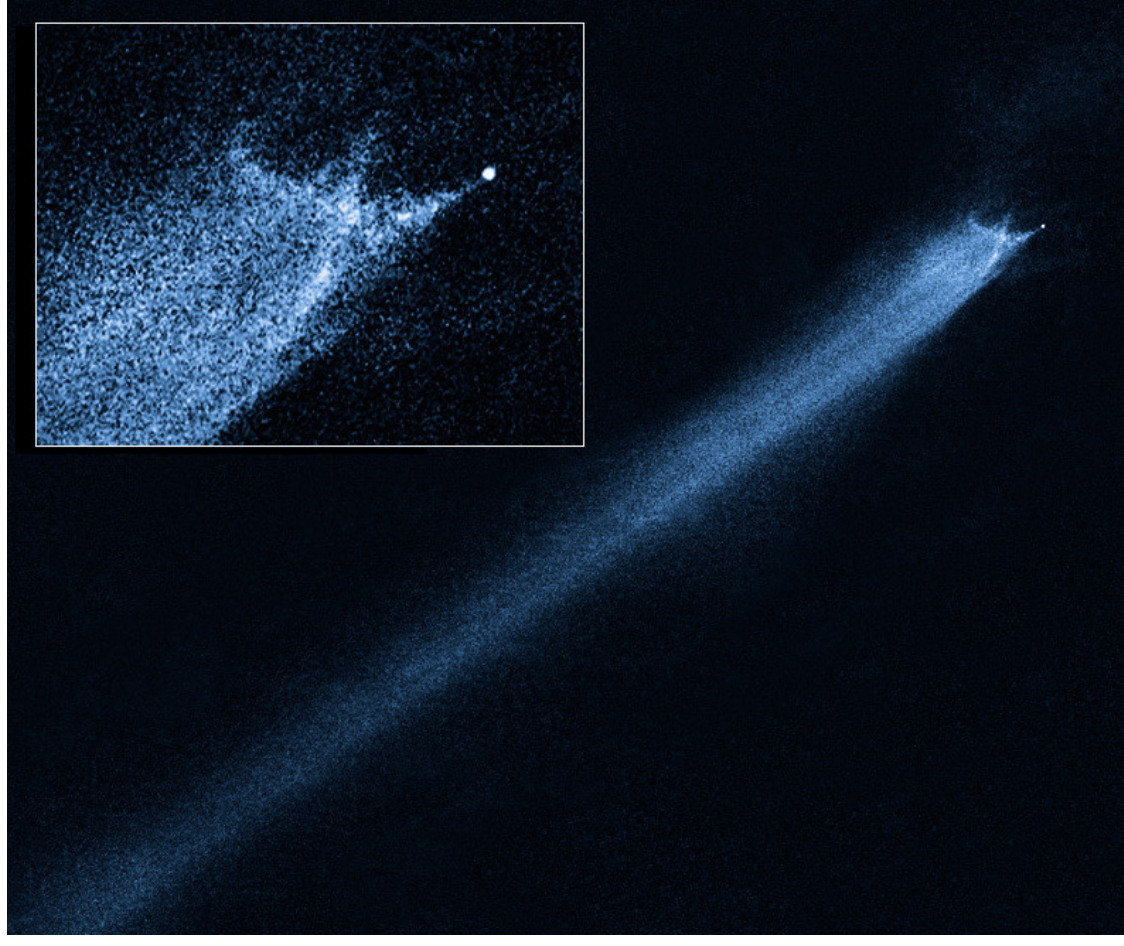
číslo 3/2010
ročník 18

Obr. 12 — Západ měsíčního srpku a Merkuru. Foto Petr Soukeník.

Obr. 13 — Galaxie M31 na snímku z družice WISE. Modrá falešná barva odpovídá vlnové délce $3,4 \mu\text{m}$, na které nejvíce svítí staré hvězdné populace, kdežto oranžová a červená (12 a $22 \mu\text{m}$) odpovídá tepelné emisi prachu ze spirálních ramen. © NASA. K článku na str. 8.

SLOVO ÚVODEM. V dubnu se uskutečnilo několik pěkných akcí, o jejichž průběhu informujeme jen stručně v rámci tohoto úvodníku. 22. 4. šlo o pozorování Lyrid z Hořického Člumu, které však bylo poněkud rušené Měsícem a také blízkými Hořicemi. Nicméně jsme alespoň prozkoumali nějaké objekty (např. planety, M 101, Eskymáka) hvězdářským Celestronem a 30 cm Dobsonem. Pozorování se účastnilo celkem asi 10 osob (členů společnosti, kroužkařů, rodičů).

Jen o dva dny později 24. 4. se v Olomouci sešli sluneční hodináři, neboť naši kolegyně paní Nečesaná a pan Ciesla zde organizovali jarní exkurzi. Nutno podotknout, že opravdu stálo za to, neboť tak krásnými hodinami se může pochlubit málokteré město v republice. Počasí nám přálo, takže jsme mohli pořádit kvalitní fotodokumentaci.

Články v Povětroni 3/2010 jsou různorodé: o zvláštní kometě, družici WISE, modrém Měsíci, úkazech na obloze, kulatých narozeninách a nakonec došlo na soutěž.

Miroslav Brož

Elektronická (plnobarvná) verze časopisu Povětrón ve formátu PDF je k dispozici na adrese:
(<http://www.ashk.cz/povetron/>)

hovýchodní číselník má rozsah hodinových rysek IV–XII–II a 1/2 zatímco JZ číselník je s rozsahem X a 1/2–XII–IX s dělením po půl hodině. Oba číselníky jsou navíc vybaveny sedmi datovými křivkami, avšak bez dalšího označení. Pokud bych chtěl těmto hodinám něco vytýknout, tak by to byla absence tabulky časové rovnice, pro kterou se na ploše číselníku nalézá dostatek místa.

Na druhém místě skončily s 10 body jižní svislé sluneční hodiny AT IL 8 za velice pěkné provedení a gnómičkou bohatost. Jako ukazatel slouží polos s nohem, který vrhá stín do prostoru se sedmi datovými čarami celkově tvořící svázaný snop, kde jsou jednotlivé čary označeny znaky zvěrokruhu. Římské číslice hodin v rozsahu VI–XII–VI jsou vyneseny na zvlhéné stuze a doplněné značkami pro půlhoďiny. Vlastní číselník je součástí rozsáhlé grafické výzdoby rozprostírající se téměř po celé ploše na jih orientované stěny.

Program Hvězdárny a planetária v Hradci Králové — květen 2010

Otvírací dny pro veřejnost jsou středa, pátek a sobota. Od 20:00 se koná večerní program, ve 21:30 začíná večerní pozorování. V sobotu je pak navíc od 15:00 pozorování Slunce a od 16:00 program pro děti. Podrobnosti o jednotlivých programech jsou uvedeny níže. Vstupné 15,- až 50,- Kč podle druhu programu a věku návštěvníka. Změna programu vyhrazena.

Pozorování Slunce soboty v 15:00, též 28. 10.
projekce Slunce dalekohledem, sluneční skvrny, protuberance, sluneční aktivita, při nepřiznivém počasí ze záznamu

Program pro děti soboty v 16:00, též 28. 10.
jarní hvězdná obloha s astronomickou pohádkou **Hvězdný sen** v planetáriu, dětské filmy z cyklu Rákosníček a hvězdy, ukázka dalekohledu, při jasné obloze pozorování Slunce

Večerní program středy, pátky a soboty ve 20:00
jarní hvězdná obloha v planetáriu, výstava, film, ukázka dalekohledu, aktuální informace s využitím velkoplošné videoprojekce

Večerní pozorování středy, pátky a soboty ve 21:30
ukázky zajímavých objektů večerní oblohy, jen při jasné obloze!

Přednáška

čtvrtek 6. 5. v 18:00 — **Andskými zeměmi nejen po stopách Inků** (Peru, Bolívie, Chile) — přednáší MUDr. Petr Šubrt
sobota 15. 5. v 18:00 — **Pravěk v populární kultuře** (bude Jurský park realitou?)

— přednáší Mgr. Vladimír Socha

středa 19. 5. v 18:00 — **Čínské Slunce** (do Číny za jedešim úplným zatměním 21. století) — přednáší Mgr. Lenka Soumarová, Stefánikova hvězdárna, Praha

Výstava

po – pá 9–12 a 13–15, st a pá též 20, so 16 a 20
Vesmír v kameni (hlubiny vesmíru i času zachycené v kresbě achátů) — autor fotografií Ing. Jirí Šura, VČM Pardubice, průvodní text Antonín Bečvář, Otokar Březina, Jirí Šura

Povětrón 3/2010; Hradec Králové, 2010.

Vydala: **Astronomická společnost v Hradci Králové** (1. 5. 2010 na 231. setkání ASHK) ve spolupráci s **Hvězdárnou a planetárium v Hradci Králové**

vydání 1., 20 stran, náklad 100 ks; dvouměsíčník, MK ČR E 13366, ISSN 1213-659X

Redakce: Miroslav Brož, Martin Cholasta, Josef Kujal, Martin Lehký a Miroslav Ouhrabka

Předplatné tištěné verze: vyřizuje redakce, cena 35,- Kč za číslo (včetně poštovného)

Adresa: ASHK, Národních mučedníků 256, Hradec Králové 8, 500 08; IČO: 64810828

e-mail: (ashk@ashk.cz), web: (<http://www.ashk.cz>)